

I N F O

drama, ohranja pa nekatere značilnosti, ki služijo za izhodišče filmske zgodbe. Ustvarjalca je pritegnilo dejstvo, da resnični Henry pove zgodbo vsakič drugače. Filmski Henry se ne more spomniti, če je ubil mamo s pištolo ali z nožem. Vedno znova spreminja svojo zgodbo. Večina ljudi pričakuje, da jim mora biti vsaka stvar pojasnjena. Film se izogiba konvencionalnosti. Zgodba ne vključuje policijskega gledišča in se ne trudi razložiti, zakaj nekdo postane množični morilec. Neobičajna je tudi Henryjeva metoda ubijanja: navado ima, da z videokamero posname umore. Ko napade žrtev, vrže kamero na tla in prizor je posnet iz nenavadne perspektive.

John McNaughton je pravkar končal še en grob in šokanten film **Sex, drugs, Rock and Roll**. Premierno predvajanje bo doživel to poletje, naslednji mesec pa začneja s snemanjem **Mad Dog and Glory**. Producent je Martin Scorsese, v glavni vlogi pa Robert De Niro. Dvainštiridesetletni nizkoprorračunski režiser ima sedaj možnost režirati 11 \$ milijonski film...

ANN HILL KORBAR

V začetku maja je ena najuspešnejših »neodvisnih« družb **New Line** (serija **Mora v ulici brestov**, distribucija filma **Ninja želve** v ZDA), s sedežem v New Yorku, podpisala distribucijsko pogodbo z družbo **Nelson Entertainment** iz Los Angelesa; pri Nelsonu so se s tem rešili bankrota, new Line pa je dobila pravice za distribucijo 600 Nelsonovih filmov na video kasetah in video diskih

* * *

Doslej smo bili navajeni, da so v ZDA »majorji« za več mesecev vnaprej napovedovali točne datume premier svojih filmov, sedaj pa se ameriški prikazovalci razburjajo, ker so distributerji tudi po trikrat ali štirikrat spremenili termine za poletno sezono, nekateri le dva tedna pred napovedano premiero; letos poleti bo sicer »štartalo« 53 novih filmov, lani jih je le 37

* * *

Nobenega dvoma ni več, da bo Cameronov **Terminator 2: Judgment day** najdražji film letošnje ameriške poletne sezone, morda pa celo najdražji film sploh, ki je bil doslej kdajkoli posnet, saj v **Varietyju** ocenjujejo, da so Carolcovi stroški zanj presegli 100 milijonov USD; menda pa so pri Carolcu že polovico svojih stroškov pokrili z avansi iz tujine

* * *

I N F O

JOK V TEMI

A CRY IN THE DARK

■■■□□

režija: Fred Schepisi
scenarij: Robert Caswell, Fred Schepisi po knjigi **Evil Angels** Johna Brysona
fotografija: Ian Baker
glasba: Bruce Smeaton
igrajo: Meryl Streep, Sam Neill, Bruce Myles
proizvodnja: Cannon International/The Australian Film Commission, Avstralija, 1988

Film je rekonstrukcija razvpitega avstralskega primera »dingo baby — umora«, scenarij pa se naslanja na knjigo Johna Brysona **Evil Angels** iz leta 1985, ki je bila v Avstraliji bestseller. **Jok v temi** pazljivo spremlja grozljivo zgodbo mlade matere Lindy Chamberlain (Meryl Streep), ki postane tarča bolestne napadalnosti avstralskih ljudskih množic. Verska nestrpnost, senzacionalizem tiska, sovražen odnos javnosti in policijska nesposobnost so prikazani kot krivci, ki so pripomogli k temu resničnemu osupljivemu in grotesknemu primeru delitve »pravice«.

Cindy Chamberlain je mati dvomečne hčere Azarie in dveh nekaj-

letnih sinov, poročena pa je s pastorjem verske ločine **Adventisti sedmega dne**. Ko družina tabori pri Ayers Rocku, znani avstralski turistični točki, ponoči zaslišijo Azarijin jok. Lindy vidi divjega psa dinga zapuščati šotor in sklepa, da je zver odnesla Azario, ki je izginila, njeno ležišče pa je okrvavljeno. Prva policijska preiskava potrdi Lindyino domnevo, nad zakonca pa se nato spravijo predstavniki tiska in televizije. Javnost si napačno razlaga stoično versko vdanost Chamberlainovih, njuno navidezno mirno reakcijo na dojenčkovo smrt, saj ljudje ne morejo razumeti, da gre pri tem za prepričanje obeh zakoncev v neizogibnost Božje volje. Nad

oblasti se začne zgrinjati vse večji pritisk javnosti, ki uprizori pravi »lov na čarovnice«. Lindy nazadnje obtožijo ritualnega umora in jo — na procesu, ki presega kafkovske dimenzije — obsodijo na dosmrtno ječo.

Lindy in Michael Chamberlain, ki sta bila po nesrečni smrti svoje hčerke povrh še po krivici obsojena za umor, sta bila šele l. 1988 dokončno uradno oproščena vsake krivde za smrt male Azarie. Schepisijeva režijska distanca daje filmu dokumentaristični videz, ki na trenutke postavlja v ozadje osebno Lindyino dramo in ponekod to povzroča tudi pomanjkanje zadostnega ritma v poteku filma. Sicer pa je Meryl Streep odlična v svoji vlogi (nominacija **Oscar**, nagrada **New York Film Critics Circle**), zelo dober je tudi Sam Neill kot Michael Chamberlain, ki jasno izraža ranljivost, strah in osebno šibkost, ko si na koncu že z velikimi težavami prizadeva, da bi ohranil svojo vero in da bi bil v oporo svoji soprogi. Podobne drame, zasnovane na resničnih dogodkih, so navadno primerne bolj za televizijo, tokrat pa gre za tako absurdno zgodbo, s tako pomembnim sporočilom, da si vsekakor zasluži ustrezno predstavitvev kinematografskemu občinstvu.

IGOR KERNEL

PREBUJENJA

AWAKENINGS

■■□□□

režija: Penny Marshall
scenarij: Steven Zaillian po romanu Oliverja Sacksa
fotografija: Miroslav Ondricek
glasba: Randy Newman
igrajo: Robert De Niro, Robin Williams, John Heard, Penelope Ann Miller
proizvodnja: Columbia Pictures, ZDA, 1990

Prebujenja so zgodba, posneta po resničnih dogodkih, kakor jih je v svoji knjigi in na 8 mm filmskem traku dokumentiral ameriški nevrolog dr. Oliver Sacks. Marshallova je občutljivo temo o bolnikih s parkinsonovo boleznijo, katonijo in z drugimi oblikami možganskega vnetja prenesla na filmsko platno s

spoštovanja vrednim tenkočutnim in humanim pristopom. Film se izognje patetičnemu objokovanju tragedije ljudi, ki jih je usoda iztrgala iz življenja in jih porinila v nemočno in brezupno »spanje«. Skozi lik Leonarda Lowa (Robert De Niro), ki se po dolgih letih s pomočjo nekega zdravila zbudi nazaj v življenje, se

Prebujenja odvijajo pravzaprav kot pripoved o duhovnem vstajenju, kot vprašanje o smislu življenja, ljubezni in odgovornosti do samega sebe in drugih. Tako je film v nekem smislu socialna melodrama, ki pa vendarle želi spregovoriti z blagimi elementi humorja. »To je zgodba, ki govori o tem, kako

se zapiramo v svoje nepomembne nevrotične svetove, medtem ko obstajajo ljudje, ki sta jih življenje in usoda resnično zavrgla,« pravi Marshallova. Tema o ujetosti posameznika, s katerim se poigrava čas in ga često vrže v stvarnost, ki si je ni po lastni volji izbral, je Marshallovi očitno zelo blizu. O tem govorita tudi njena prejšnja filma, komediji *Jumpin' Jack Flash* in *Big*, čeprav je zanju značilen povsem drugačen emocionalni naboj. Whoopi Goldberg v prvem in Tom

Hanks v drugem filmu sta prav tako kot De Niro v vlogi Loweja izigrana in porinjena v kolesje nepredvidljive usode.

Prebujenja so igralsko izredno zahteven projekt, saj zahtevajo disciplino okamenelih in kot maska obnemelih obrazov z mrtvimi očmi in večno razprtimi usti. V tej realni splošnosti telesa z grozljivo boleznijo si je De Niro dejansko upravičeno priigral nominacijo za oskarja, kajti v prebujeni lik Lova je vnesel več topline in človeške prizadetosti

z usodo, kot jo premore večina moških melodramskih likov. Nedvomno eden najlepših je prizor, ko se njegovo tresoče in izkrivljeno telo umirja v objemu ljubljenega dekleta — predstavlja njegovo slovo. Preden se Leonard ponovno pogrezne v brezno brezčutnega spanja, izživi vso silovitost bolečine človeka, prikrajšanega za emocije. Film so emocije in **Prebujenja** živijo z njimi, vendar na blag in nevsiljiv način. Taka je tudi glasba Randyja Newmana, ki spretno briše meje med kretjno in njeno okamenelostjo, med živim pogledom in njegovo zastrtostjo, med emocijo in njeno odsotnostjo, skratka temačno in skrivnostno zunanost polja, od koder pravzaprav filmska fikcija učinkuje, **Prebujenja** nikoli ne razkrijejo. Ta zunanost ostaja za film posvečen kraj, od koder se ljudje, o katerih zgodba pripoveduje, še vedno niso za vedno vrnili. Odlika **Prebujenja** je torej v skromni in netendenciozni poanti o vsakdanjem bivanju, ki v sebi nemo kliče po *awake me!*

CVETKA FLAKUS

KRES NIČEVOSTI

THE BONFIRE OF THE VANITIES

režija: Brian De Palma
scenarij: Michael Cristofer po noveli Toma Wolfea
fotografija: Vilmos Zsigmond
glasba: Dave Grusin
igrajo: Tom Hanks, Bruce Willis, Melanie Griffith, Kim Cattrall
proizvodnja: Warner Bros., ZDA, 1990

Kot pribito drži, da je eno najboljših filmskih variacij na večno temo New Yorka ubral **Whit Stillman** s filmom **Metropolitan**. Gre za odličnega prvenca art-soderberghovskih manir, v katerem občutljivost do scenarističnih malenkosti deluje arhaično in se giblje že na meji znošnega.

Uvodni zgled ob novem De Palmovem filmu navajamo zato, ker je režiser za film **Casualties of War** pr-

vič uporabil *nov računalniški program za komponiranje slehernega kadra v filmu* in mu tovrstna pozornost ni nekaj tujega. Vprašanje, zakaj si je tokrat v **bitki s slabim scenarijem dovolil podleči**, je zato še toliko težje!

Literarno je New York v prejšnjem desetletju poleg Tame Janowitz najučinkoviteje izkoristil enfant terrible ameriške literarne scene **Tom Wolfe**. Leta 1987 je objavil bestseller

The Bonfire of the Vanities/Kres ničevosti. Zanj Pulitzerjeve nagrade ni dobil: »Tolažim se z misljo, da tudi Balzaca niso kaj prida cenili. Zelo sem prepričan v to, kar počnem, to je edina stvar, ki me odvrča od inercije. Me bodo že cenili... veste, tako zelo naporno je stalno imeti prav!« Po Wolflu imaš prav, če ne prizanašaš nikomur: velikopoteznega yuppieja Shermana McCoya v romanu pošlje s Park Avenije naravnost v uničujoči sodno pravni mlin Bronx zaradi domnevne sokrivde pri smrti mladega črnca, ... na osnovno zgodbo pa pripne še aktualne 80's rafale, usmerjene na bulvarski tisk, karizmatične poulične voditelje črnkega lumpenproletariata in nekarizmatične voditeljice manhattanske visoke sociale. Pri vsem tem romanu uspeva izogib slehernemu nihilističnemu okrasju — znotraj literarnega medija mu gre le za zvesto reproduciranje sistema, ki se je zrušil. Vse skupaj odlično!

Ko je Warner gledalcem za lansko božično darilo ponudil De Palmovo ekranizacijo, se je izkazalo, da je

INFO

Potem ko se je že zdelo, da so filmi na temo vzhodnjaških borilnih veščin v zatonu, pa se — sodeč po letošnji ponudbi v Cannesu — temu žanru obeta nov vzpon, odkar tovrstnim actionerjem namenjajo večje budžete; med moškimi »martial arts« zvezdami trenutno prednjačita Jean Claude Van Damme (za svoj nastop dobiva od 5 do 6 milijonov USD) in Steven Seagal, med ženskimi pa Cynthia Rothrock in Cynthia Khan

Družbi **MGM/Pathé** je grozil bankrot, vendar se je **Giancarlo Parretti** 10. maja uspel dogovoriti z upniki, ki naj bi bili izplačani z denarjem iz posojila v višini 145 milijonov USD banke **Crédit Lyonnais Nederland**, glavnega posojilodajalca **MGM/Pathéja**

Warner Bros. in družba **Nichii**, ki ima v lasti peto največjo verigo supermarketov na Japonskem, sta sklenili 50:50 »joint-venture« pogodbo v višini 7.350.000 USD; družbi bosta na Japonskem skupaj zgradili 30 novih multipleksov, vsak bo imel od 6 do 12 dvoran in 2.500 do 3.500 sedežev, prvi trije multipleksi pa bodo v predmestjih Tokia in Osake

»Oldies But Goldies«: **Državljan Kane Orsona Wellesa** je doživel izjemen uspeh, ko je bil ponovno spuščen v promet v ZDA v začetku maja — v prvem tednu predvajanja je zbral 361.885 USD v vsega 11 dvorinah, kar pomeni povprečno 32.898 USD na dvorano (najvišje povprečje v tednu od 3. do 9. maja); solidno se drži tudi »reissue« Kubrickovega **Spartaka**, ki je v dveh tednih nabral 544.025 USD (prvi teden 4 dvorane, drugi teden 41)

Italijanska družba **RCS Video** je maja sklenila pogodbo o nakupu 3,3% **Carolcovich delnic** v skupni vrednosti 20 milijonov USD, čemur bo v kratkem sledilo še nadaljnjih 20 milijonov USD, kasneje pa investicija okoli 50 milijonov USD za koprodukcije (eden od projektov naj bi bil film o Chaplinu, ki bi ga režiral **Richard Attenborough**); pogodba vključuje dogovor, da bo **RCS Video** prevzel distribucijo Carolcovich filmov v Italiji, ko se bo l. 1993 iztekel »deals«, ki ga je ta ameriška družba sklenila s **Penta Distribuzione**

